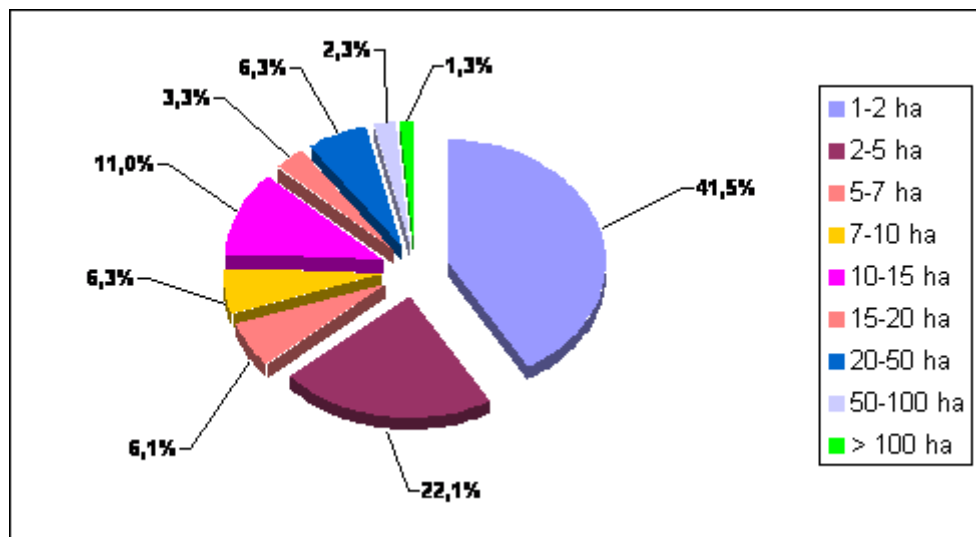

Gospodarstwa rolne

Struktura agrarna

Rolnicy indywidualni gospodarują na 55,23 % użytków rolnych gminy, w tym grunty orne stanowią 55,38%. Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa tylko częściowo znalazła nowych właścicieli na zarządzane użytki rolne na terenie gminy. Na dzień 31.12.1999 r. w zasobie AWRSP pozostawało do rozdysponowania 2750 ha.

Sektor prywatny reprezentowany jest przez 525 gospodarstw rolnych o różnej wielkości. Przeważają gospodarstwa indywidualne o powierzchni 1-5 ha i 10-20 ha. Istnieje też 5 dużych indywidualnych gospodarstw rolnych o pow. powyżej 100 ha. Średnio powierzchnia gospodarstwa indywidualnego wynosiła 17,79 ha (2003 r.).

Indywidualne gospodarstwa rolne wg powierzchni użytków rolnych (Źródło: Urząd Gminy Grzmiąca, 2003)

Wykres przedstawia procentowy udział gospodarstw o danej powierzchni tj: 1-2 ha - 41,5%; 2-5 ha - 22,1%; 5-7 ha - 6,1%; 7-10 ha - 6,3%; 10-15 ha - 11,0%; 15-20 ha - 3,3%; 20-50 ha - 6,3%; 50-100 ha - 2,3%; powyżej 100 ha - 1,3%.

W gminie dominują gospodarstwa, w których członkowie rodziny utrzymują się wyłącznie z rolnictwa; a w efekcie rolnictwo charakteryzuje się stosunkowo dużym zatrudnieniem wynoszącym 29 osób w wieku produkcyjnym na 100 ha, oraz niskim wykształceniem rolniczym ludności wiejskiej. W 2003 r. tylko 8,3% gospodarstw rolnych utrzymywało się z działalności pozarolniczej. Najwięcej gospodarstw emerytów i rencistów (w 2003 r. to 8,7% gospodarstw rolnych indywidualnych) występuje w sołectwach Iwin, Krosino, Nosibądy, Mieszalki i Wielanowo.

Restrukturyzacja rolnictwa uspołecznionego na obszarze gminy przyniosła do tej pory negatywne skutki ekonomiczne, wyrażające się spadkiem produkcji rolnej, stratami w majątku trwałym i obrotowym, a także skutki społeczne w postaci wzrostu bezrobocia na wsi. W gminie brak jest gospodarstw specjalistycznych.

Uwarunkowania rozwoju rolnictwa

Rolnictwo odgrywa kluczową rolę w tworzeniu struktury gospodarczej tego terenu. Skupia ono znaczne zasoby w postaci siły roboczej oraz majątku trwałego. Na rozwój tego sektora gospodarki na terenie gminy Grzmiąca w głównej mierze miały wpływ następujące czynniki:

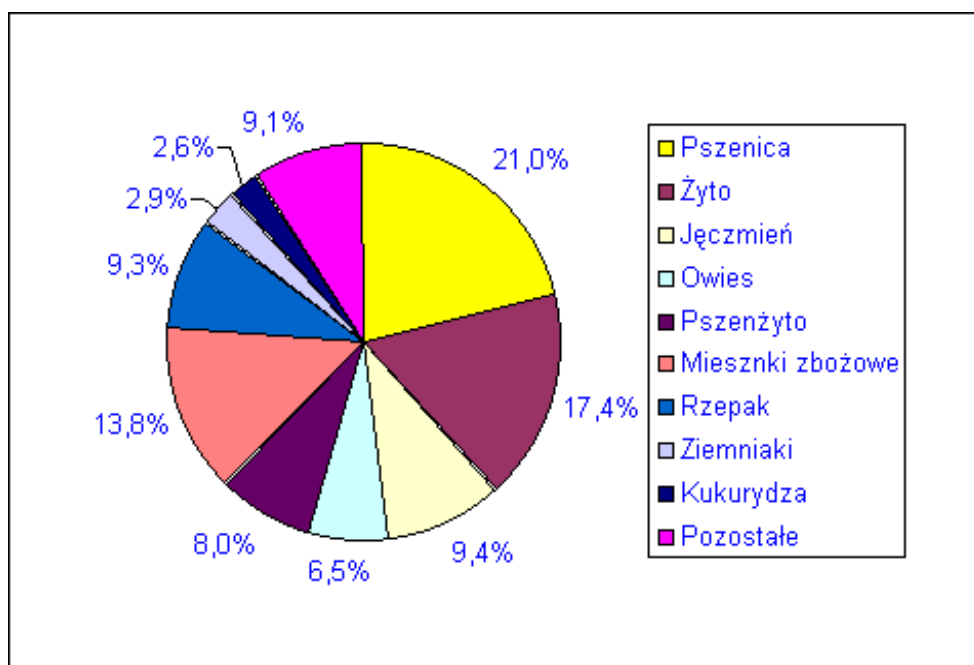
- dobre gleby brunatnoziemne o dużym udziale gleb zaliczanych do 2 i 4 kompleksu glebowego

- warunki klimatyczne odznaczające się korzystnym reżimem opadowym
- warunki wodne uregulowane dodatkowo przez melioracje
- rzeźba terenu o znacznych powierzchniach łagodnie nachylonych.

Wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej wg IUNG dla gminy Grzmiącej wynosi 62,8 i nie odbiega dla wartości średniej dla dawnego województwa koszalińskiego (62,9), jest natomiast niższy od średniej krajowej wynoszącej 66,6.

Produkcja roślinna i gospodarka hodowlana

Ważnym zagadnieniem w gospodarce rolnej na terenie gminy jest produkcja roślinna i gospodarka hodowlana. Wśród gruntów ornych pod zasiewami znajduje się 77,2% (2003 r.), podczas gdy pozostałą część stanowią ugory i odłogi. Powierzchnia odłogów w obrębie gospodarstw indywidualnych stanowi blisko 1/5 całkowitej powierzchni odłogów. Struktura zasiewów zbliżona jest do struktury zasiewów w województwie i kraju. W gminie 76,1 % stanowią zboża podstawowe (pszenica, żyto, jęczmień, owies, pszenżyto) z mieszankami, 9,3% zasiewów stanowi rzepak, a stosunkowo niski jest udział ziemniaków (2,9%) i kukurydzy (2,6%). Pozostałe 9,1% stanowią uprawy roślin pastewnych (buraki), strączkowych i warzyw.

Struktura zasiewów głównych upraw w gminie Grzmiąca w roku 2003 (źródło:Urząd Gminy Grzmiąca, 2003)

Dane na podstawie których sporządzono powyższy wykres: pszenica 21,0%; żyto 17,4%; jęczmień 9,4%; owies 6,5%; pszenżyto 8,0%; mieszanki zbożowe 13,8%; rzepak 9,3%; ziemniaki 2,9%; kukurydza 2,6%; pozostałe 9,1%.

Oprócz uprawy zbóż prowadzony jest chów bydła i trzody chlewnej. Niskie wskaźniki ilości sztuk na 100 ha użytków rolnych wykazuje hodowla trzody chlewnej, wskaźnik ten dla gospodarstw indywidualnych woj. zachodniopomorskiego wynosi 66 szt. na 100 ha (w kraju 98 sztuk w 2003 r.), a w gminie ok. 70 szt. Podobny charakter ma hodowla bydła, woj. zachodniopomorskie ma najniższy wskaźnik na 100 ha - w 2003 r. wyniósł on ok. 23 sztuki, w gminie tylko ok. 12,31, podczas gdy średnia w Polsce wynosi 40 sztuk na 100 ha. Marginalne znaczenie w gminie ma hodowla owiec i kur.

Stan inwentarza w gminie Grzmiąca w dniu 31 grudnia 2003 r. Źródło: Dane ODR

Kierunki chowu zwierząt	Ilość sztuk na 100 ha użytków rolnych
-------------------------	---------------------------------------

bydło ogółem	12,31
w tym: krowy	5,45
owce	0,07
kozy	0,26
konie	0,17
trzoda chlewna	70,33
w tym: maciory	4,39

W gminie 1 ciągnik przypadał na 47,6 ha (w 1996 r.). Średnie zużycie NPK na ha wynosiło 110 kg.

Brak rozwiniętego przemysłu rolno-spożywczego na obszarze gminy powoduje, że rolnicy wywożą swoje produkty poza nią, np. do Szczecinka do Spółdzielni Mleczarskiej **Elmilk**.